

på Sør-Helgeland

V/Gunn Sæther
Smihaugen 1
8909 Brønnøysund
sor-helgeland@naturvernforbundet.no

08.06.2024

Sømna Kommune
Kystveien 84
8920 SØMNA
e-post: post@somna.kommune.no

Kopi:
Nordland Fylkeskommune
Fylkeshuset
8048 Bodø
e-post: post@nfk.no

Statsforvalteren i Nordland
Postboks 1405
8002 Bodø
e-post: sfnopost@statsforvalteren.no

Høringsuttalelse vedr. søknad fra MOWI AS om etablering av oppdrettsanlegg for laks, ørret og regnbueørret i åpen sjø ved Sømnesøya i Sømna kommune Utsatt høringsfrist 09.06.2024.

Innledningsvis vil Naturvernforbundet takke for at Sømna kommune velvillig utsatte høringsfristen i denne saken. Vi opplever ofte for tiden at slike saker går folk og organisasjoner «hus forbi» på grunn av måten høringene annonseres på. Vi håper at Sømna kommune velger å varsle interessenter ved slike høringer i fremtiden. Oppdrettsnæringen synes i det siste å ha laget seg strategier for å unngå for mange høringssvar, noe som er et demokratisk problem for andre interesser i disse sakene.

MOWI AS søker om å etablere oppdrettsanlegg for laks, ørret og regnbueørret i åpen sjø lokalisert like nordvest ved Sømnesøya i Sømna kommune. Omsøkt størrelse er i utgangspunktet 3120 tonn MTB (maksimalt tillatt biomasse) med produksjonsvolum 4400 tonn fisk og forventet forforbruk 5250 tonn pr generasjon på 18 mnd. Men i vedlegg 16 «Vurdering behov for konsekvensutredning» skriver imidlertid MOWI på side 2, sitat: «Anlegget søkes med 8 bur på størrelsen 100 x 100 meter med maksimal tillatt biomasse på 3900.» Hvor stort produksjonsanlegg MOWI konkret søker om, er altså uvisst.

Naturvernforbundet vil også innledningsvis påpeke at konsesjonssøknaden fra MOWI AS er oppsiktsvekkende mangelfull ved at det i de dokumentene som er lagt ved søknaden, ikke finnes opplysninger om hvilke utslipp og mengde utslipp som kan forventes fra dette åpne oppdrettsanlegget. Høringsparter og forvaltningen har derved for lite konkret faktagrunnlag å bygge på, bl.a. i spørsmålet om utslippstillatelse for fosfor, nitrogen og tungmetaller, jf. kravene i forurensningsforskriften §36-2 (Innhold i søknad om tillatelse). Videre finnes det heller ikke noe faktagrunnlag for at tiltakshaver i vedlegg 16 kan konkludere med at, sitat: «...tiltaket ikke skal

underlegges konsekvensutredning etter Forskrift om konsekvensutredning». Disse åpenbare manglene ved MOWI AS sin oppdrettssøknad alene er i strid med Forskrift om konsekvensutredninger §§10 og 19 og tilsier etter Naturvernforbundets vurdering at den må avvises av forvaltningsmyndighetene. Videre har ikke MOWI AS sørget for noen konkret kartlegging av sårbare arter og naturtyper i sjøområdene ved omsøkt oppdrettslokalitet hvilket er et krav fra Statsforvalteren i Nordland. Det er i vedlegg 18 kun gjort litteratursøk i Miljødirektoratets naturbasekart, på Google og hos Havforskningsinstituttet. Vår høringsuttalelse vil i fortsettelsen i stor grad måtte bygge på erfaringer med andre oppdrettssaker.

1. Utslipp av slam/avføring/fôr-rester tilsvarende urensset kloakk fra en by med minst 15600 innbyggere.

Hvis vi konservativt sett regner gjennomsnittlig halve MTB-mengden laks i mærene gjennom første produksjonssyklus i et evt. oppdrettsanlegg ved Sømnesøya og regner 10 mennesker på tonnet så vil det årlige utslippet av slam, faeces og fôr-rester fra anlegget tilsvare urensset kloakkslipp fra en kystby på minst $3120/2 \times 10 = 15\ 600$ innb. Ingen norsk kystby ville fått tillatelse til noe slikt. Men konkret hvor mange tonn fosfor og nitrogen dette utslippet vil medføre gjennom et år, får vi altså ikke vite i MOWI AS sin søknad. Hvis vi da går til en ganske nylig oppdrettssøknad fra SalmoNor AS på 5960 tonn MTB ved Lisshjelmen i Bindal kommune, så angis det der et årlig fosforutslipp på 33 tonn og nitrogenutslipp på 262 tonn. MOWI AS sin søknad ved Sømnesøya er vel 50% av Lisshjelmen, evt. 65% dersom den reelle søknaden til MOWI er på 3900 tonn MTB. Fosforutslippene kan derfor bli på 17 tonn/år, alternativt 21,5 tonn/år og nitrogenutslippene 136 tonn/år, alternativt 170 tonn/år. Sammen med andre næringsstoffer i slam og fôr-rester vil disse utslippene medføre gjengroing og eutrofiering av bunnområdene under og rundt det evt. oppdrettsanlegget og dermed redusert biologisk produksjon, særlig fordi spredningsstrøm- og bunnstrømhastigheten er svak i det omsøkte tiltaksområdet, noe vi kommer tilbake til i avsnitt 6 nedenfor. Sømnesøya er planlagt ved/i et område i hovedsak kartlagt som fiskeplass passive redskap, rekefelt og gyteområde for kysttorsk, ifølge side 11 i vedlegg 16 i MOWI AS sin søknad.

De langsiktige konsekvensene av oppdrettsregimet i Norge med åpne anlegg er kanskje enda mer alvorlige og viser seg på Miljødirektoratet/Norsk institutt for vannforskning sin siste statistikk, offentliggjort 14. mars 2023 (1). I rapporten «Kildefordelte tilførsler av nitrogen og fosfor til norske kystområder i 2020 – tabeller, figurer og kart» på side 14 og 15 går det fram at fosforutslippene fra norsk oppdrett har mer enn sjudoblet seg fra 1990 til 2020, fra 1559 tonn/år til 11836 tonn/år, mens utslippene fra jordbruk, kommunal kloakk og industri stort sett har holdt seg på samme nivå i samme tidsrom slik at fosforutslippene fra oppdrettsnæringen nå er mer enn 5 – fem – ganger større enn fra jordbruk, kommunekloakk og industri tilsammen (11836 tonn/år mot 2314 tonn/år i 2020). Samtidig vet vi at grunnstoffet fosfor er avgjørende viktig i matproduksjonen i verden. Men fosfortap til havet kan aldri gjenvinnes, og vi vet at verden er på vei inn i en fosformangelkrise (2).

2. Ingen opplysninger eller analyse av tungmetallutslipp fra fôr-rester, fiskefaeces og oppdrettsnøter i MOWI AS sin søknad

I offentligheten er det i det siste satt søkelys på utslipp av tungmetaller fra oppdrettsindustrien. I en bred fagfelleartikkel med åtte forfattere i Tidsskrift for den norske legeforening den 11. august 2022 med tittelen «Høyt nivå av tungmetaller i krabbe» dokumenteres det innhold av arsen, kadmium, kvikksølv og bly i fiskeføret som brukes i norsk oppdrett (3). Gjennomsnittsverdier i fiskefullfôr var i 2018 (4):

Arsen	2,4 mg/kg
Kadmium.	0,16 mg/kg
Kvikksølv	0,03 mg/kg

Bly 0,04 mg/kg

Tungmetallutslippet fra planlagt anvendt fôr er heller ikke opplyst om i MOWI AS sin oppdrettssøknad. Men hvis vi tar utgangspunkt i gjennomsnittsverdiene i fullfiskefôr fra 2018 og ganger opp med planlagt anvendt fôrmengde i kg i første produksjonssyklus så får vi:

Arsen	0,0024	x 5250 000	= 12600 kg = 12,6 tonn
Kadmium	0,00016	x 5250 000	= 840 kg = 1,1 tonn
Kvikksølv	0,00003	x 5250 000	= 157,5 kg
Bly	0,00004	x 5250 000	= 210 kg

Med de mengdene fôr som brukes i stadig større oppdrettsanlegg, og år etter år, blir tungmetallutslippene av betydning. Som artikkelforfatterne i den nevnte Legetidsskriftartikkelen skriver, sitat: «*Utslippene fra uspist fôr og fiskefaeces spres eller akkumuleres avhengig av lokale strømforhold og vil i varierende grad påvirke forholdene rundt anlegget.*» De påviser at det de siste årene har vært en betydelig økning av innholdet toksiske metaller i krabber fanget i nærområder til oppdrettsanlegg opptil 1000 meter fra anlegg. Andre kilder til tungmetallene rundt anleggene var ikke aktuelle. I noen oppdrettsområder har tungmetallene i krabber nådd nivåer som gjør at Mattilsynet fraråder å spise de. Sømnesøya er også lokalitet for krabber og krabbefiske og krabber er av de første ledd i næringskjeden som akkumulerer tungmetallutslipp. Dette faktum alene tilsier at MOWI AS sin søknad må avvises. Artikkelforfatterne konkluderte slik, sitat: «*Hvis denne utviklingen får fortsette, vil all sjømat i fjordene bli helsefarlig og uspiselig.*» Og de etterlyser tiltak for å få slutt på disse uakseptable tungmetallutslippene fra oppdrettsnæringen.

3. Ingen opplysninger om materialvalget i fôringsrørene

Vi kan i søknaden til MOWI AS heller ikke finne opplysninger om hvilket materiale som er tenkt brukt i fôringsrørene. Vi vet imidlertid at plast er materialet som vanligvis brukes i fôringsrørene i norske oppdrettsanlegg og at dette slipes vekk som mikroplast under fôringsprosessene. En undersøkelse fra Nordlandsforskning fra 2019 basert på 1000 simuleringer av fôring gjennom enkeltslanger av plast konkluderte med utslipp av rundt 60 tonn mikroplast i året fra norsk oppdrettsnæring (5). Dette kan ikke fortsette. Fôringsrør må være laget av rustfrie metaller.

Samlet sett er søknaden fra MOWI AS betydelig mangelfull på beskrivelse og analyse av utslipp i det hele tatt, og det er videre uklart om omsøkt maksimal tillatt biomasse er 3120 tonn eller 3900 tonn. Den tilfredsstillende dermed ikke Forskrift om konsekvensutredninger kapittel 4 (Utarbeidelse og høring av planprogram...), § 19 første ledd punkt c, sitat:

«*Beskrivelse av planen eller tiltaket:*

- a. –
- b. –
- c. *et anslag over typen og mengden avfall, reststoffer, utslipp og forurensning som vil produseres i bygge og driftsfasen*»

Den tilfredsstillende heller ikke kravene til hva en søknad om utslippstillatelse skal inneholde i henhold til forurensningsforskriften §36-2 (Innhold i søknad om tillatelse), sitat:

«*Søknad om tillatelse i medhold av forurensningslovens §11 og §29 skal (vår utheving) i den utstrekning det er relevant inneholde.....:*

5. *oversikt over råstoffer og hjelpestoffer*

7. *beskrivelse av kildene til utslipp fra anlegget*

8. *beskrivelse av alle utslipp til luft, vann og grunn som virksomheten kan forårsake og hvordan disse utslippene vil påvirke miljøet*»

Pga. disse åpenbare manglene kan ikke Naturvernforbundet se at forvaltningsmyndighetene kan behandle konsesjonssøknaden til MOWI AS ved Sømnesøya.

4. Branngate imot spredning av Pancreas Disease (PD) er ikke nevnt.

Omsøkte anlegg blir liggende midt i branngaten Mattilsynet (6) har opprettet for å unngå spredning av Pankreas Disease (PD) nordover fra Trøndelag. Ved søknaden ligger en tynn og nokså generell biosikkerhetsplan som ikke nevner PD i det hele tatt. Allikevel sier biosikkerhetsplanen noe om at smitte til Lamholmen i Toftundet kan forekomme. Det er ikke tatt i betraktning anlegget Lismåsøy, eller at Lismåsøy er planlagt flyttet til Lyngøy Øst. Heller ikke det omsøkte landanlegget til Helgeland Miljøfisk ved Toftøya er tatt med i vurderingen av smitterisiko. Dette alene bør være grunn til avslag på søknaden.

5a. Kartlegging av sårbare arter og naturtyper er overfladisk berørt i MOWI AS sin oppdrettssøknad, men gir likevel moderat til høy sannsynlighet for at slik forekomst foreligger

MOWI har på egenhånd gjort en «Risikovurdering av sannsynlighet for forekomst av sårbare arter og/eller naturtyper ved omsøkte lokalitet». Det som karakteriserer denne delundersøkelsen, er at den i hovedsak baserer seg på offentlige databaser som Artsdatabanken og Miljødirektoratets Naturbasekart samt fysiske parametre som målt vannstrøm, bunntopografi, oksygeninnhold og enkelte sedimentprøver fra sjøbunnen under det påtenkte oppdrettsanlegget, ikke på direkte observasjoner av naturmiljøet på sjøbunnen ved Sømnesøyan bortsett fra noen få grabbprøver fra B- og C-undersøkelsene som utrederfirmaet Aqua Kompetanse mener tyder på «høy faunadiversitet».

Risikovurderingene konkluderer med at det med middels sannsynlighet finnes habitat for sårbare naturtyper og arter både på grunt og dypt vann.

I en tidligere søknad for Hareodden i Bindal Kommune skrev Aqua Kompetanse dette: «Fysiske miljøvariabler kan ikke forutsi forekomst av sårbare arter og naturtyper med sikkerhet og det er store kunnskapshull rundt konsekvensen av påvirkning fra matfiskanlegg på ulike sårbare arter; datagrunnlaget for vurdering av konsekvens og risiko er derfor mangelfullt.»

Dette tilsier at nye grundige, direkte observasjoner av naturmiljøet ved Sømnesøya må utføres og at oppdrettssøknaden til MOWI AS må avvises som mangelfull også på dette punktet.

5b. Hensynet til anadrom fisk.

Omsøkt anlegg blir liggende midt i vandringslei for anadrom fisk som vandrer mellom Grøttheimsvassdraget og Rørmarkvassdraget og havet. Dette gjelder både sjøørret og laks. Ved «Meieriosen» ved Berg er det et yndet sportsfiskeområde etter sjøørret. Tidevannsstrømmene er sterke i dette området og samles mellom Jarholmen og Sømnesøya. Midt i dette blir det planlagte anlegget liggende. Vi ser av strømmålingene at hovedstrømsretningen fra dette anlegget går østover, dvs. rett mot denne tidevannsstrømmen som all utvandrende smolt og innvandrende gytefisk må gjennom. Vi kan ikke se at konsekvensene for anadrom fisk er utredet i søknaden. I tillegg ligger omsøkte anlegg i PO 8 som etter siste justering er fargelagt gul i trafikklyssystemet til regjeringen. Gul farge betyr blant annet at påvirkningen på anadrome arter er for stor i området. I vedlegg 9 «Trafikk og påvirkning Sømnesøya» skriver MOWI AS på side 1, sitat: «Gjennomsnittlig skjer avlusningsoperasjoner kvartalsvis.», altså 4 – fire – ganger i året. Det er tydelig at selskapet er fullt ut klar over at en oppdrettskonsesjon her vil bidra og forverre lakselus-situasjonen i PO 8. Dette er også en grunn til å avvise denne søknaden.

Vi minner også om at Norge har et spesielt forvalteransvar for Atlanterhavslaksen som siden 2021 vært oppført på Artsdatabankens rødliste som nær truet (NT). I Artsdatabanken står det i konklusjonen om villaks dette, sitat (7): «Lakselus og rømt oppdrettslaks er vurdert som ikke stabiliserte bestandstrusler (Anon. 2020, Forseth mfl. 2017), mens de andre bestandstruslene er vurdert som mer stabiliserte....» Av hensyn til villaksen synes Sømnesøya uegnet som lokalitet for oppdrett i åpent anlegg. At dette overhodet ikke er undersøkt, omtalt og vurdert i søknaden tilsier brudd på naturmangfoldlovens § 8 (kunnskapsgrunnlaget) og §9 (føre-var-prinsippet).

6. Strømningshastighetene på nordspissen av Sømnesøya tilsier opphoping av fôrrester og fiskefaeces under anlegget.

Utredningsfirmaet Aqua Kompetanse AS har også gjort vannstrømmålingene ved Sømnesøya. Firmaet gir signaler på om hastigheten på sprednings- og bunnstrømmen på hhv. 56 og 94 meters dyp er tilfredsstillende. I vedlegg 15 «Vannstrømmåling», tabell 2, side 6 går det fram at gjennomsnittshastigheten på hovedstrømmen på 56 meters dyp er på 4,3 cm/s, mens gjennomsnittlig bunnstrømhastighet på 94 meters dyp er 3,2 cm/s. Men i 31,2 % av målingene på 56 meters dyp og i 43,1 % på 94 meter var strømhastighetene bare mellom 1 – 3 cm/s. Dette vurderes av Aqua Kompetanse i vedlegg 17 («Risikovurdering av miljøparametre opp mot fiskevelferd...») på side 11 slik, sitat: «Spredningsstrømmen (på 56 meter, vår anmerkning) er jevn med lite strømstille, noe som sannsynligvis vil sørge for spredning av fôrrester og avføring fra anlegget.» Og om bunnstrømhastigheten på side 14, sitat: «Bunnstrømmen er av middels styrke med noe strømstille...»

Disse vurderingene står i motsetning til hva firmaet Åkerblå AS skrev om strømhastigheter i en oppfølgende B-undersøkelse av lokalitet 14076 Lismåsøy (også på 3120 tonn MTB) i Brønnøy kommune den 15.02.2023, en lokalitet som måtte fraflyttes for 2. gang grunnet nettopp opphoping av organisk forurensning, sterk lukt, gassdanning og betydelig lave pH-verdier. Vi siterer fra side 7 i Åkerblå sin B-undersøkelse ved Lismåsøy: «Hovedstrømmen for spredningsstrømmen er mot sør-sørvest og gjennomsnittshastigheten for spredningsstrømmen er regnet for svak (3,8 cm/s).» Altså nesten samme (svake) gjennomsnittshastighet på 56 meter ved Sømnesøya som ved Lismåsøy og på 94 meter er gjennomsnittshastigheten svakere. Det hører med til historien her at det ble funnet tegn til overbelastning tilstand 4 (svært dårlig) på samtlige 13 stasjoner ved Lismåsøy i fjor. Naturvernforbundet kan ikke forstå annet enn at Sømnesøya er en dårlig egnet oppdrettslokalitet også pga. svake strømningshastigheter.

7. Hensynet til omkringliggende arealplaner/kommuner.

Anlegget blir liggende tett opp mot Brønnøy kommune. I Brønnøy kommunes arealplan er Torgfjorden fredet for oppdrettsanlegg av hensyn til blant annet friluftsliv og fiske. Lokale fiskere forteller at Torgfjorden er det eneste fjorden som foreløpig virker nokså upåvirket av den intense oppdrettsnæringen. Naturvernforbundet mener at dette er verdier vi må verne hardt om, og en viktig verdi som vi må ta vare på for fremtiden. Samtidig er Torgfjorden kartlagt som viktig gyteområde for kysttorsk, og av den grunn et område man bør ta særlige hensyn til. Vi oppfordrer derfor Sømna kommune til å følge opp Brønnøy kommunes “fredning” av Torgfjorden ved å ikke tillate oppdrett her.

Samtidig blir anlegget liggende ca 2 kilometer fra Sør-Helgelands største turistmål, Torghatten. 11. Juli 2022 publiserte FNs naturpanel, IPBES, sin utredning “IPBES Values Assessment - Decisions Based on Narrow Set of Market Values of Nature Underpin the Global Biodiversity Crisis”. (8) I denne står det i innledningen: “The way nature is valued in political and economic decisions is both a key driver of the global biodiversity crisis and a vital opportunity to address it, according to a

four-year methodological assessment by 82 top scientists and experts from every region of the world.” (8)

Utredningen viser at selv om man har mange metoder og tilnæringsmetoder for å konsekvensutrede naturinngrep, mangler vi måter og metoder for å gjøre synlig verdiene av natur. Rapporten viser så frem metoder som kan brukes for å vedsette naturverdier når beslutningstakere skal ta beslutninger som gjør at naturverdier går tapt. Forfatterne av rapporten viser til fire genrelle perspektiver man må ta hensyn til i arealplanleggingen: “Living from, with, in and as nature”. Vi siterer videre fra rapporten: “Living from nature emphasizes nature’s capacity to provide resources for sustaining livelihoods, needs and wants of people, such as food and material goods. Living with nature has a focus on life ‘other than human’ such as the intrinsic right of fish in a river to thrive independently of human needs. Living in nature refers to the importance of nature as the setting for people’s sense of place and identity. Living as nature sees the natural world as a physical, mental and spiritual part of oneself.” (8)

Basert på disse prinsippene har Instead Heritage (9) gjort konsekvensutredning rundt oppdrett i Verdensarven på Vega. I denne utredningen kan vi tydelig se de negative konsekvensene oppdrett har for folks opplevelse av inngrepsfri natur. Samtidig kan vi tydelig se de negative konsekvensene av fortøyninger, utslipp, økt trafikk både i anleggsfasen og i produksjonsfasen av et oppdrettsanlegg. Noen av disse er permanente, noen er midlertidige. De bør uansett tas hensyn til i en konsekvensutredning som ikke er lagt fram.

Verdiforringelsen av Torghatten som turistområde burde, etter Naturvernforbundets mening, vært vurdert før en slik søknad sendes ut på høring. Verdien av området som friluftsområde, fiskeområde og området sett i sammenheng med turistmagneten Torghatten er så stor at vi mener den kan sammenlignes med de universelle verdiene for Verdensarven på Vega. Dette alene bør være grunn god nok for å avslå søknaden fra MOWI.

8. MOWI AS sin oppdrettssøknad ved Sømnesøya skulle uansett vært konsekvensutredet i henhold til Forskrift om konsekvensutredninger §10

Søker gjør i søknaden en egenvurdering av §§ 6, 7, 8 og 10 i Forskrift om konsekvensutredninger og kommer til at tiltaket ikke er pliktig til å gjøre enn konsekvensutredning. Naturvernforbundet mener at forvaltningsmyndighetene ikke kan godta tiltakshavers egenvurdering om at KU-plikt ikke foreligger. Vi siterer fra §10 i Forskrift om konsekvensutredning:

«I vurderingen av om en plan eller et tiltak kan få vesentlige virkninger for miljø eller samfunn, skal det ses hen til egenskaper ved planen eller tiltaket, jf. annet ledd og planen eller tiltakets lokalisering og påvirkning av omgivelsene, jf. tredje ledd. Det skal også i nødvendig grad ses hen til egenskaper ved virkninger i fjerde ledd.»

Andre ledd: *«Egenskaper ved planen eller tiltaket omfatter:*

- a. størrelse, planområde og utforming*
- b. bruken av naturressurser, særlig arealer, jord, mineralressurser, vann og biologiske ressurser*
- c. avfallsproduksjon og utslipp*
- d. risiko for alvorlige ulykker»*

Vår kommentar til §10 annet ledd: Selve det beslaglagte areal ved tiltaket er ikke så veldig omfattende etter vår vurdering, men produksjonsvolumet er det og dermed bruken av biologiske ressurser (fiskefôr) og tilhørende avfallsproduksjon og utslipp, jf. det som er skrevet over. §10 annet ledd tilsier alene plikt til konsekvensutredning.

Så til tredje ledd: «Lokalisering og påvirkning på omgivelsene omfatter en vurdering av om planen eller tiltaket kan medføre eller komme i konflikt med:

- a. verneområder eller naturmangfoldloven kapittel V eller markaloven §11, utvalgte naturtyper (naturmangfoldloven kapittel VI), prioriterte arter, vernede vassdrag, nasjonale laksefjorder og laksevassdrag, objekter, områder og kulturmiljø fredet eller kulturminneloven
- b. -
- c. -
- d. -
- e. -
- f. konsekvenser for befolkningens helse, for eksempel som følge av vann- eller luftforurensning
- g. vesentlig forurensning eller klimagassutslipp
- h. -

Vår kommentar til §10 tredje ledd: Som drøftet over vil MOWI AS sitt omsøkte oppdrettsanlegg ved Sømnesøya både medføre uakseptable og vesentlige utslipp og forurensning av tungmetaller som ikke forsvinner og som på sikt vil få konsekvenser for befolkningens helse. Forskrift om konsekvensutredninger §10 tredje ledd punkt a), f) og g) tilsier dermed også plikt til konsekvensutredning.

Konklusjon:

MOWI AS sin søknad om oppdrettsanlegg i åpen sjø ved Sømnesøya i Sømna kommune vil få en omfattende produksjon på 3120 tonn MTB, alternativt 3900 tonn MTB, med tilhørende omfattende utslipp som ikke er beskrevet eller analysert i søknaden, jf. over. Søknaden bryter dermed med Forskrift om konsekvensutredninger §19 (Beskrivelse av planen eller tiltaket) og forurensningsforskriften §36-2 (Innhold i søknad om tillatelse). Muligheten for tilstedeværelse av sårbare naturtyper og arter ved Sømnesøya er videre vurdert som moderat til middels av MOWI selv, men er ikke konkret undersøkt. Det er ikke gjort undersøkelser og vurderinger rundt lakseluspåvirkningen på de anadrome artene hvilket er i strid med naturmangfoldlovens § 8 (kunnskapsgrunnlaget) og §9 (føre-var-prinsippet). Strømningshastighetene ved Sømnesøya er svake og tilsier opphoping av organisk forurensning slik at omsøkt lokalitet er uegnet til oppdrett i åpent anlegg. MOWI AS sin oppdrettssøknad skulle dessuten ha vært konsekvensutredet i henhold til Forskrift om konsekvensutredninger §10 annet og tredje ledd. Samtidig vil anlegget bli liggende i Mattilsynets branngate mot spredning av Pancreas Disease nordover fra Trøndelag, og vil nok uansett få avslag hos Mattilsynet. Forvaltnings-myndighetene må på denne bakgrunn avvise MOWI AS sin oppdrettssøknad ved Sømnesøya.

For Naturvernforbundet på Sør-Helgeland

For Naturvernforbundet på Sør-Helgeland

Gunn Sæther, Leder

Kjærand Torgersen, saksbehandler

Referanser:

- (1) Miljødirektoratet rapport M-2174/2021
- (2) <https://www.theguardian.com/environment/2019/sep/06/phosphate-fertiliser-crisis-threatens-world-food-supply>

- (3) <https://tidsskriftet.no/2022/09/kronikk/hoyt-niva-av-tungmetaller-i-krabbe>
- (4) Sele V et al. Program for overvåkning av fiskefôr. Årsrapport for prøver innsamlet i 2018. Havforskningen, 2019.
- (5) https://www.researchgate.net/publication/336937887_Delrapport_HAVPLAST_Marint_avfall_fra_havbruksnaeringen/link/5dbbf94e92851c81801df0d7/download
- (6) Branngate PD - <https://www.banett.no/nyheter/i/EQJAWP/mattilsynet-avslaar-soeknad-om-landbasert-oppdrett>
- (7) <https://www.artsdatabanken.no/lister/rodlisteforarter/2021/8149>
- (8) [IPBES Values Assessment - Decisions Based on Narrow Set of Market Values of Nature Underpin the Global Biodiversity Crisis](#)
- (9) [Supplementary impact assessment of the Helgeland Coastal Plan for the World Heritage property of “Vegaøyane–The Vega Archipelago: vegaarchipelago_supp-assessment_insteadheritage-31aug2022.pdf](#)